

vergadering **C214 – WON20**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie

van 3 mei 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de groenestroomcertificaten voor verbrandingsovens
- 1713 (2011-2012)

3

■

Waarnemend voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans**Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de groenestroomcertificaten voor verbrandingsovens - 1713 (2011-2012)**

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, minister, collega's, u weet het of u weet het niet, maar in de gemeente waar ik woon, Kampenhout, is een verbrandingsoven gepland, vandaar dat ik alle bewegingen met betrekking tot verbrandingsovens van heel nabij opvolg.

Op 19 maart jongstleden verklaarde de Bond Beter Leefmilieu (BBL) dat ze niet langer wilde dat verbrandingsovens voor huisvuil certificaten krijgen voor groene stroom. Die installaties krijgen jaarlijks ongeveer 40 miljoen euro aan Vlaamse certificaten, maar volgens de BBL is dat onterecht omdat ze geen groene stroom produceren. Er zou ook minder gerecycleerd worden door verbranding te subsidiëren. De BBL verklaart: "Recyclage en afvalpreventie komen onder druk te staan door die stimulans voor de verbranding van restafval. Voor heel wat soorten hebben we een goede recyclage, maar voor heel wat kunststofafval niet. Als er een goede uitweg is via afvalverbranding, vormt dat geen stimulans om verder werk te maken van afvalpreventie en recyclage." Verder zegt de BBL dat groenestroomcertificaten mee verantwoordelijk zijn voor de stijging van de gewone energieprijzen.

Minister, wat is uw standpunt over het dossier van de BBL over groenestroomcertificaten voor restafvalverbranding, en meer bepaald over de centrale stelling van dit dossier, namelijk dat de toekenning van groenestroomcertificaten aan huisvuilverbrandingsovens een milieuschadelijke subsidie is die moet worden stopgezet?

Klopt het dat de groene energie die opgewerkt wordt uit huishoudelijk afval en waarvoor groenestroomcertificaten worden uitgereikt, veel kleiner is dan wordt aangenomen? Klopt het dat hierdoor huisvuilverbrandingsinstallaties in 2010 20 miljoen euro – volgens de BBL onterechte – overheidssteun hebben gekregen?

Houdt u rekening met dit rapport met betrekking tot de herziening van uw beleid betreffende de groenestroomcertificaten?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, minister, ik was enigszins verwonderd over de communicatie van de BBL, want die was nogal ongenueanceerd.

Vlaanderen is wereldkampioen in recyclage: meer dan 70 procent van het huishoudelijk afval wordt gerecycleerd. We hebben een heel performante scala aan intercommunales die er alles aan doen om van het afvalbeleid echt een materialenbeleid te maken. Een onderdeel daarvan is de verbranding van een bepaalde restfractie die voor een bepaald percentage als groene stroom kan worden omschreven. Het is belangrijk om ook dat element niet uit het oog te verliezen, maar het is slechts een element van het totale afval- en materialenbeleid.

Bovendien, 'what's in a name'? Vandaag staat Electrawinds in de krant met een biostoominstallatie, en dat is eigenlijk krak hetzelfde als een afvalverbrandingsoven van een intercommunale, maar daar zwijgt de BBL dan over.

De energiefactuur is een heel hot item op dit moment. De minister doet er alles aan om die te beperken, en daarin steunen we haar ten volle. Het belangrijkste element in heel dit verhaal is het beperken van de factuur via groenestroomcertificaten, kostenefficiëntie, het tegengaan van oversubsidiëring en ondersteuning op maat van de verschillende technieken. Dat moet ook gebeuren ten aanzien van de verschillende technieken die we hier bespreken en die toegepast worden binnen de afvalintercommunales voor de verbranding van een bepaald deel van ons huishoudelijk afval. Ik denk dat dat het beste scenario zou zijn en blijven.

Minister, ik kijk uit naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

– *Mevrouw Michèle Hostekint, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, als het gaat over dat deel van het standpunt van de BBL dat er maximaal moet worden ingezet op preventie en op recyclage van afval, dan ben ik het daar natuurlijk mee eens, wellicht net zoals alle sprekers. Voor mij is dat niet in tegenspraak met de doelstelling om maximaal energie te recupereren uit het afval dat toch ontstaat en dat niet recycleerbaar is. Bovendien zijn er het afvalstoffenbeleid en het recente Materialendecreet. Dat zijn belangrijke instrumenten om afvalpreventie te promoten en afvalstromen naar de gewenste verwerkingspiste te sturen. Wat de basisidee betreft, ben ik het er zeker mee eens.

De toekenning van groenestroomcertificaten kan volgens het Energiebesluit trouwens enkel gebeuren voor “organisch-biologische afvalstoffen die selectief ingezameld werden of gesorteerd worden uit restafval en niet in aanmerking komen voor materiaalrecyclage of worden verwerkt conform de bepalingen van het van toepassing zijnde sectorale uitvoeringsplan”. Met andere woorden: enkel de materialen die niet meer in aanmerking komen om opnieuw gebruikt te worden of om gerecycleerd te worden, komen in aanmerking voor de groenestroomcertificaten. De OVAM is betrokken bij het toezicht op deze voorwaarden.

Het gevolg van deze regeling is natuurlijk geweest dat alle huisvuilverbrandingsinstallaties in Vlaanderen inmiddels zijn uitgerust met energierecuperatie. De ondersteuning is er dus op gericht om maximaal energie te recupereren uit afval dat toch niet kan worden gerecycleerd. Dit is dus niet in tegenspraak met recycleren. We recycleren zo veel mogelijk, maar er is altijd een aandeel dat niet gerecycleerd kan worden, en daarvan willen we natuurlijk graag de energie recupereren uit de verbranding van dat afval.

Als die regeling kan worden verbeterd, sta ik daar altijd voor open. Ik wil daar gerust naar kijken, maar dan moet ik rekening houden met de totale kost van afvalverwerking, zowel voor huishoudens als voor uitbaters van verbrandingsinstallaties, voor de betrokken gemeentebesturen en ook voor de effecten op import en export van afvalstromen.

Het klopt niet dat er te veel groenestroomcertificaten zouden zijn uitgereikt. Dat aantal is heel precies bepaald op basis van een methodiek. Het is die methodiek waarmee de BBL het moeilijk heeft gehad. Het percentage van 47,78 voor restafval is in 2009 in de wetgeving vastgelegd. Het is gebaseerd op afvalanalyses en berekeningsmethodes, opgenomen in een studie van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO). De VITO heeft daarbij een vergelijking gemaakt van buitenlandse berekeningsmethodes die tot vergelijkbare resultaten leidden.

Het aantal is dus juist bepaald op basis van een degelijke berekeningsmethodiek. Als men ooit iets aan die methodiek zou moeten veranderen, als die beter kan, dan sta ik daar altijd voor open. Maar het is niet juist te zeggen dat men te veel certificaten zou hebben gekregen, want over die methodiek is grondig nagedacht. Het is gedocumenteerd in een studie. De BBL heeft het wel altijd moeilijk gehad met die methodiek.

Het Energiebesluit bepaalt dat in 2012 het aandeel hernieuwbare energie in afval zal worden geëvalueerd. In het kader daarvan kan de ondersteuningsmethode worden bekeken. Wat afvalverwerking betreft, moet dat gebeuren in overleg met de minister bevoegd voor het leefmilieu, die over de vereiste cijfers en studies beschikt. Ik wil daar graag aan meewerken. Alles wat beter kan, mag en moet beter worden. Ik zal dat op een gedegen en rustige manier doen samen met mijn collega, en niet door te stellen dat er vandaag fouten zouden zijn gemaakt, want dat is niet zo.

Zijn de groenestroomcertificaten mee verantwoordelijk voor de stijging van de energieprijzen? Zeer zeker, ook dat komt terecht in de eindfactuur. Vandaag wordt dat in Vlaanderen

via de distributienettarieven berekend. Er lijkt zich stilaan een consensus af te tekenen om daar anders mee om te gaan, om niet enkel een dynamisch systeem te hanteren, maar ook een systeem dat zou worden verrekend via de leveranciers. Dat kan de zaken wat veranderen.

Het blijft wel altijd zo dat het opwekken van energie geld kost. Die kost zal blijven terechtkomen bij de consument en de bedrijven, en die moet worden betaald. Waar wij over moeten waken, is dat er geen oversubsidiëring is in die sector. Herinner u de belangrijke ingreep die we hebben gedaan om de oversubsidiëring van de zonne-energie aan te pakken, maar de regeling blijft vrij statisch. De regering wil een dynamisch systeem en gaat daarbij niet over een nacht ijs. Dat moet heel degelijk worden gedocumenteerd. Dat systeem moet de toets van de komende jaren kunnen doorstaan.

We komen dicht bij een oplossing. Als iedereen enige goede wil aan de dag legt, ook binnen deze meerderheid, als we alle drie samen aan hetzelfde zeel trekken, moet dat op korte termijn mogelijk zijn. Dan kunnen we in 2012 met een nieuw systeem van start gaan.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, ik ben geen vast lid van deze commissie, dus ik bekijk dit vanuit de commissie Leefmilieu, waar ik wel vast lid ben. In Vlaanderen is momenteel geen bijkomende capaciteit nodig. Er is voldoende verbrandingscapaciteit. Toch zijn er regelmatig aanvragen voor het bouwen van nieuwe ovens.

U zegt dat de energierecuperatie niet in strijd is met afvalpreventie en recyclage. Het is aan elkaar gekoppeld. Maar als je ziet dat die nieuwe initiatieven zich profileren als energiecentrales en niet meer als huisvuilverbrandingsinstallaties, is dat toch wel een verkeerd en misleidend signaal voor de bevolking.

Open Vld had in de commissie Leefmilieu samen met Groen een moratorium ingediend op bijkomende verbrandingscapaciteit om de recyclage en afvalpreventie niet in het gedrang te brengen. Tot onze grote spijt werd dat niet goedgekeurd. Dat had een oplossing kunnen zijn om de verbrandingscapaciteit te behouden.

Minister Freya Van den Bossche: Ik vind het geen verkeerd signaal als men zich energiecentrale noemt, op voorwaarde dat het gaat om afval dat niet meer recyclebaar is. Als je dat verbrandt, komen er schadelijke emissies in de lucht. Dat is niet zo netjes, maar een deel zal moeten worden verbrand, omdat er nu eenmaal geen mogelijkheid is tot recyclage. Als je dan van de nood een deugd kunt maken door tegelijk energie op te wekken, dan vind ik dat net goed. Als men die rol opneemt, mag men dat ook zo noemen. Dan maakt men energie door afval te verbranden waar men niets anders meer mee kan doen. Maar ik vind dat een mooier signaal dan simpelweg afval te verbranden zonder met de restwarmte die vrijkomt iets anders te doen. Dat is positief.

De groene stroom die in 2011 uit restafval is gekomen, bedraagt 215 gigawattuur op een totaal aan groene stroom van 3855 gigawattuur. Het gaat niet om een ongelooflijk grote hoeveelheid. Bovendien worden nieuwe ovens voor de vergunningsaanvraag altijd eerst beoordeeld in functie van emissies – verbrandingscapaciteit die nodig is door de OVAM. Vaak wordt dat ook geweigerd, maar goed, het zal helaas nog een tijd duren dat een deel van het afval nu eenmaal moet worden verbrand omdat er geen andere oplossing is. Dan vind ik het winst als men er tegelijk ook energie mee kan produceren.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Er is voldoende verbrandingscapaciteit om het afval te verbranden dat niet op een andere manier kan worden verwerkt. Indien er bijkomende ovens zouden komen, zouden we afval uit het buitenland aanzuigen. Is dat dan de bedoeling? Volgens mij kan dat niet de bedoeling zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■